

УДК 349.42(477)

С.О. ЛУШПАЄВ, Національний університет «Юридична академія України імені Ярослава Мудрого»

ЩОДО ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ ПРО ПРОДОВОЛЬЧУ БЕЗПЕКУ

Ключові слова: продовольче питання, продовольча проблема, продовольча безпека, законодавство України про продовольчу безпеку

Перш ніж розпочати дослідження розвитку законодавства України про продовольчу безпеку, слід з'ясувати, що є законодавство? Конституційний Суд України у рішенні від 09.07.1998 р. витлумачив термін «законодавство» так: закони, укази Президента України і урядові постанови, чинні міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України [1, с.261]. Проте в теорії права існує точка зору, що розширює зміст поняття «національне законодавство». Так, Є.П. Євграфова визначає, що національне законодавство – це закони, ухвалені відповідно до Конституції України; рішення Конституційного Суду України про офіційне тлумачення Конституції та законів України, рішення про визнання законів або їх окремих положень неконституційними, висновки про відповідність Основному Закону чинних міжнародних договорів України або тих міжнародних договорів, що вносяться до Верховної Ради України для надання згоди на їх обов'язковість; чинні декрети Кабінету Міністрів України [2, с.14]. С.П. Погребняк вважає, що законодавство є сукупністю законів та підзаконних нормативних актів; високоорганізованою, цілісною, органічною системою, яка повинна мати такі інтегруючі ознаки як гнучкість, гармонійність і несуперечність усіх елементів [3, с.6].

Наведене окреслює актуальність дослідження категорії «законодавство України про продовольчу безпеку», сутність якої до цього часу не розкрито. Вивчення категорії «зако-

нодавство України про продовольчу безпеку» має важливе як теоретичне, так і практичне значення. Перше полягає у вдосконаленні відповідних теоретичних положень, а друге – у вирішенні правозастосовних проблем.

Ступінь теоретичної розробки проблеми характеризується тим, що в аграрно-правовій літературі бракує комплексного аналізу розвитку законодавства України про продовольчу безпеку. Вчені-юристи досліджували правові аспекти продовольчої проблеми, зокрема Н.І. Титова [4]. М.В. Гребенюк зосередив свою увагу на аналізі правових питань удосконалення законодавства у сфері здійснення державних закупівель продовольства [5, с.9–14] та продовольчої політики держав-учасниць Європейського Союзу [6, с.227–233]. В.М. Єрмоленко зробив спробу систематизувати законодавство про продовольчу безпеку [7, с.113–119]. Звідси, мета дослідження – запропонувати поняття наукової категорії «законодавство України про продовольчу безпеку» на основі комплексного дослідження розвитку чинного національного законодавства в цій сфері.

Зазначимо, що розглядаючи категорію «законодавство України про продовольчу безпеку» вважаємо за доцільне виділити два етапи в його становленні та розвитку: радянський, що датується 1922–1991 роками, та сучасний.

У радянській етап проблемі законодавчого регулювання виробництва продовольства приділялася значна увага. Зокрема, Н.І. Титова у монографії «Продовольственная проблема: земля, труд (правовые аспекты)» висвітлює окремі радянські законодавчі акти, що були спрямовані на вирішення продовольчого питання [4]. Так, вже рішення XV з'їзду партії ВКП(б) у 1927 р. були присвячені проблемам забезпечення населення сільськогосподарською продукцією. В 1965 році на Пленумі ЦК КПРС були закладені Основи аграрної політики [4, с.8].

З 1970 по 1980 роки капіталовкладення в сільське господарство становили близько 1/3 всіх капіталовкладень в економіку або 70 мільярдів радянських рублів. При цьому акцент

робився на посилення матеріально-технічної бази, прискорення залучення у сільське господарство сучасних досягнень науково-технічного розвитку, зміцнення його кадрами, хімізацію, меліорацію земель, поліпшення умов життя сільських працівників.

У 1981 р. XXVI з'їзд КПРС визнав необхідним з метою радикального вирішення проблеми розробити спеціальну продовольчу програму. В 1982 р. на Пленумі ЦК КПРС було зазначено, що продовольча проблема є центральною. Так, було відмічено зростання грошових доходів населення, зменшення кількості робітників у аграрному секторі економіки, збільшення кількості міського населення, недостатньо швидке зростання ефективності сільськогосподарського виробництва. За таких умов попит на продукти харчування станом на вказаний період ще не перевищував виробництво сільськогосподарської продукції. Однак це обумовило необхідність розробки спеціальної комплексно-цільової Продовольчої програми СРСР [4, с.9].

У 1985 р. на XXVII з'їзді КПРС були розглянуті проблеми розвитку агропромислового комплексу і реалізації продовольчої програми у нерозривній єдності. Це положення було закріплено у відповідному розділі Основних напрямків економічного та соціального розвитку СРСР на 1986–1990 роки. Сформульоване нове визначення агропромислового комплексу, а саме: агропромисловий комплекс є системою взаємопов'язаних у своїй діяльності суб'єктів, що сукупно реалізують Продовольчу програму СРСР [4, с.10].

Також на XXVII з'їзді КПРС задеклароване наступне завдання – повне забезпечення держави продовольством. Сформульоване визначення наукової категорії «правове забезпечення продовольчої програми» – як всебічного обліку соціально-економічних питань її реалізації в правовій системі, що в розглядуваний період не стала адекватною економічним завданням продовольчої програми і агропромислового комплексу. Зазначалось, що функціонування агропромислового комплексу як єдиного соціально-економічного об'єкту

створює структурно принципово новий (комплексний, інтегрований) об'єкт правового регулювання [4, с.12].

У Постанові ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР «О мерах по совершенствованию экономического механизма и укрепления экономики колхозов и совхозов» від 24.05.1982 р., Постанові Ради Міністрів СРСР «О порядке планирования и материально-технического снабжения в системе агропромышленного комплекса СССР» від 23.06.1983 р., Постанові ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР «О совершенствовании экономических взаимоотношений сельского хозяйства с другими отраслями народного хозяйства» від 07.07.1983 р., Постанові ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР «О дальнейшем совершенствовании квалификации руководящих кадров и специалистов системы агропромышленного комплекса» від 03.01.1985 р., Постанові ЦК КПРС та Ради Міністрів СРСР «О дальнейшем совершенствовании экономического механизма хозяйствования в агропромышленном комплексе страны» від 20.03.1986 р. було зроблено спробу уніфікації правового регулювання відносин в колгоспах і совгоспах [4, с.13].

Але з другої половини 1980-х років внаслідок поглиблення кризових явищ в радянській економіці спостерігається зниження темпів розвитку агропромислового комплексу. В подальшому це призвело до неспроможності агропромислового комплексу виробити достатню кількість продуктів харчування, а відтак до дефіциту продовольства в державі.

Таким чином, можна зробити висновок, що категорія «продовольче питання» в кінці 1980-х років в СРСР трансформувалася у категорію «продовольча проблема». Розмежування між термінами «продовольче питання» і «продовольча проблема» можна провести таким чином: кожне питання стає проблемою, якщо воно довгий час не вирішується. Категорія «продовольча проблема» є оціночним поняттям.

Після проголошення Україною незалежності еволюція правового регулювання відносин з продовольчої безпеки держави характеризується наявністю низки нормативно-правових

актів, що містять окремі норми у розглядуваній сфері. У сучасний етап розвитку незалежної української держави правовою основою продовольчої безпеки є Конституція України [8]. Так, стаття 1 Основного Закону визначає нашу державу як соціальну. Згідно з ч.1 ст.17 Конституції України захист суверенітету нашої держави та забезпечення її економічної безпеки є найважливішими функціями держави. Продовольча безпека є одним із складників економічної безпеки держави. Стаття 48 Основного закону передбачає, що кожен має право на достатній життєвий рівень для себе і своєї сім'ї, а це насамперед достатнє харчування. Статтею 50 Конституції України також передбачено право громадян на вільний доступ до інформації про якість харчових продуктів.

Норми Основного закону реалізуються в низці нормативно-правових актів, а саме у Законах України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» від 24.02.1994 р. № 4004-ХІІ [9], «Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб» від 22.12.1995 р. № 493/95 ВР [10], «Про державний матеріальний резерв» від 24.01.1997 р. № 51/97 ВР [11], «Про безпечність та якість харчових продуктів» від 23.12.1997 р. № 771/97-ВР [12], «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» від 22.12.1998 р. № 330-ХІV [13], «Про прожитковий мінімум» від 15.07.1999 р. № 966-ХІV [14], «Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції» від 14.01.2000 р. № 1393-ХІV [15], «Про бджільництво» від 22.02.2000 р. № 1492-ІІІ [16], «Про підтвердження відповідності» від 17.05.2001 р. № 2406-ІІІ [17], «Про стандартизацію» від 17.05.2001 р. № 2408-ІІІ [18], «Про ветеринарну медицину» (в редакції Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ветеринарну медицину» від 15.11.2001 р. № 2775-ІІІ) [19], «Про зерно та ринок зерна в Україні» від 04.07.2002 р. № 37-ІV [20], «Про насіння та садивний матеріал» від 26.12.2002 р. № 411-ІV [21], «Про рибу,

інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них» від 06.02.2003 р. № 486-ІV [22], «Про основи національної безпеки України» від 19.06.2003 р. № 964-ІV [23], «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» від 18.03.2004 р. № 1629-ІV [24], «Про молоко та молочні продукти» від 24.06.2004 р. № 1870-ІV [25], «Про державну підтримку сільського господарства України» від 24.06.2004 р. № 1877-ІV [26], «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року» від 18.10.2005 р. № 2982-ІV [27], «Про захист прав споживачів» (в редакції Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про захист прав споживачів» від 01.12.2005 р. № 3161-ІV) [28], «Про дитяче харчування» від 14.09.2006 р. № 142-V [29], «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів» від 31.05.2007 р. № 1103-V [30], «Про оптові ринки сільськогосподарської продукції» від 25.06.2009 р. № 1561-VI [31], «Про здійснення державних закупівель» від 01.06.2010 р. № 2289-VI [32] та інших.

Нормативно-правовим підґрунтям продовольчої безпеки є міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України.

До підзаконних нормативно-правових актів у цій сфері належать постанови Верховної Ради України, укази Президента України, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, нормативні акти міністерств і відомств у сфері правового регулювання продовольчої безпеки. Серед підзаконних нормативно-правових актів можна, зокрема, назвати такі: постанови Кабінету Міністрів України «Про Аграрний фонд» від 06.07.2005 р. № 543 [33], «Про затвердження Положення про Державний комітет України з державного матеріального резерву» від 08.06.2006 р. № 810 [34], «Про запровадження державних форвардних закупівель зерна» від 16.05.2007 р. № 736 [35], «Про затвердження Державної цільової програми розвитку українського села

на період до 2015 року» від 19.09.2007 р. № 1158 [36], «Деякі питання продовольчої безпеки» від 05.12.2007 р. № 1379 [37], «Про затвердження Порядку розподілу тарифної квоти на ввезення в Україну цукру-сирцю з тростини» від 12.11.2008 р. № 1002 [38], наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження норм фізіологічних потреб населення України в основних харчових речовинах та енергії» від 18.11.1999 р. № 272 [39], наказ Міністерства економіки України «Про затвердження Методики розрахунку рівня економічної безпеки України» від 02.03.2007 р. № 60 [40], наказ Міністерства економіки України «Про затвердження Методичних рекомендацій складання прогнозних балансів попиту і пропозиції продовольчих ресурсів» від 18.12.2009 р. № 1426 [41] та інші.

Проте немає спеціалізованого нормативно-правового документа, в якому були би чітко визначені поняття, принципи, мета, завдання, суб'єкти та заходи забезпечення продовольчої безпеки держави.

Нормативно-правове забезпечення значно відстає від потреб правового регулювання системи продовольчої безпеки держави. Слушною видається пропозиція М.В. Гребенюка щодо необхідності внести доповнення до Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України» від 24.06.2004 р. № 1877-IV, а саме: визначити поняття «гарантування продовольчої безпеки держави», що є розробкою та здійсненням організаційно-правових, соціально-економічних, науково-інформаційних та інших заходів із забезпечення фізичної та економічної доступності життєво важливих продуктів харчування для населення [42, с.250].

Особливої уваги потребує прийняття нормативно-правових актів, що мають своїм призначенням розвиток положень Закону України «Про державну підтримку сільського господарства України» від 24.06.2004 р. № 1877-IV, наприклад Закону України «Про м'ясо та м'ясні продукти».

Упродовж останніх років створюється правове поле для нормативного регулювання

продовольчої безпеки держави. Завданням сьогодення є побудова цілісної системи нормативно-правових актів щодо правового регулювання продовольчої безпеки держави, що визначали б правові, економічні та організаційні основи діяльності держави, спрямовані на захист національних інтересів і гарантування в Україні продовольчої безпеки особи, суспільства і держави від зовнішніх та внутрішніх загроз. Нормативні акти, що виконують ці завдання, пов'язані з соціально-економічною, екологічною, фінансовою сферами, охоплюють правовим регулюванням галузі, що забезпечують виробництво продукції сільського та рибного господарства, її заготівлю, зберігання, переробку та реалізацію. Законодавчі акти національної системи правового регулювання продовольчої безпеки мають бути уніфікованими і адаптованими до відповідних правових та економічних механізмів розвинутих країн.

Таким чином, сучасний етап розвитку законодавства України про продовольчу безпеку характеризується наявністю різноманітних форм власності на засоби виробництва (на відміну від радянського етапу, де існувало тільки три форми), відсутністю єдиного підходу до правового регулювання продовольчої безпеки держави, необхідністю прийняття спеціалізованого нормативно-правового акту – Закону України «Про продовольчу безпеку України». Перехід до різноманіття організаційно-правових форм господарювання в аграрному секторі економіки призвів до загострення продовольчої проблеми в нашій державі в середині 90-х років ХХ століття. Відтак, у Законі України «Про основи національної безпеки України» від 19.06.2003 р. № 964-IV було використано категорію продовольча безпека як один із складників економічної безпеки держави.

Аналізуючи викладене, надамо визначення наукової категорії «законодавство України про продовольчу безпеку». Цю категорію можна визначити як систему законів і підзаконних нормативно-правових актів, що містять норми, які регулюють відносини в сфері продовольчої безпеки України.

Висновком даного дослідження може слугувати наступне: поняття наукової категорії «законодавство України про продовольчу безпеку» запропоновано на основі аналізу норм Конституції України, низки нормативно-правових актів у сфері правового регулювання продовольчої безпеки держави, до яких слід віднести окремі закони України, міжнародні договори України, згода на обов'язковість яких надана Верховною Радою України, постанови Верховної Ради України, укази Президента України, постанови та розпорядження Кабінету Міністрів України, нормативні акти міністерств і відомств. Доцільним вважається прийняття спеціалізованого нормативно-правового акту в цій сфері, яким міг би бути Закон України «Про продовольчу безпеку України».

Перспективами подальших наукових досліджень може бути використання отриманих результатів у наукових розробках, а також дослідження законодавства про продовольчу безпеку інших держав.

ЛІТЕРАТУРА

1. Загальна теорія держави і права : підруч. [для юрид. вищих навч. закл.] / М. В. Цвік, О. В. Петришин, Л. В. Авраменко та ін. ; за ред. д-ра юрид. наук, проф., акад. АПрН України О. В. Петришина. – Х. : Право, 2009. – 584 с.
2. Євграфова Є. П. Формування системи національного законодавства (деякі питання теорії і практики) : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук / Є. П. Євграфова. – Х., 2005. – 21 с.
3. Погребняк С. П. Колізії у законодавстві України та шляхи їх переборення : автореф. дис. на здобуття наук. ступеня канд. юрид. наук / С. П. Погребняк. – Х., 2001. – 19 с.
4. Титова Н. И. Продовольственная проблема: земля, труд (правовые аспекты) : монография / Н. И. Титова. – Л. : Изд-во при Львовск. ун-те, 1989. – 183 с.
5. Гребенюк М. Вдосконалення законодавства у сфері здійснення державних закупівель продовольства як складова системи забезпечення продовольчої безпеки / М. Гребенюк // Юридична Україна. – 2010. – № 9. – С. 9–14.
6. Гребенюк М. Система забезпечення продовольчої безпеки в законодавстві Європейського Союзу / М. Гребенюк // Право України. – 2010. – № 9. – С. 227–233.
7. Єрмоленко В. М. Актуальні питання систематизації законодавства про продовольчу безпеку / В. М. Єрмоленко // Сучасні проблеми систематизації екологічного, земельного та аграрного законодавства України : зб. наук. праць круглого столу (18 березня 2011 року). – К. : ВГЛ «Обрії», 2011. – С. 113–119.
8. Конституція України // ВВР України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
9. Закон України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення» : від 24.02.1994 р., № 4004-ХІІ // ВВР України. – 1994. – № 27. – Ст. 218.
10. Закон України «Про державне замовлення для задоволення пріоритетних державних потреб» : від 22.12.1995 р., № 493/95 ВР // ВВР України. – 1996. – № 3. – Ст. 9.
11. Закон України «Про державний матеріальний резерв» : від 24.01.1997 р., № 51/97 ВР // ВВР України. – 1997. – № 13. – Ст. 112.
12. Закон України «Про безпечність та якість харчових продуктів» : від 23.12.1997 р., № 771/97-ВР // ВВР України. – 1998. – № 19. – Ст. 98.
13. Закон України «Про захист національного товаровиробника від демпінгового імпорту» : від 22.12.1998 р., № 330-ХІV // ВВР України. – 1999. – № 9-10. – Ст. 65.
14. Закон України «Про прожитковий мінімум» : від 15.07.1999 р., № 966-ХІV // ВВР України. – 1999. – № 38. – Ст. 348.
15. Закон України «Про вилучення з обігу, переробку, утилізацію, знищення або подальше використання неякісної та небезпечної продукції» : від 14.01.2000 р., № 1393-ХІV // ВВР України. – 2000. – № 12. – Ст. 95.
16. Закон України «Про бджільництво» : від 22.02.2000 р., № 1492-ІІІ // ВВР України. – 2000. – № 21. – Ст. 157.

17. Закон України «Про підтвердження відповідності» : від 17.05.2001 р., № 2406-III // ВВР України. – 2001. – № 32. – Ст. 169.
18. Закон України «Про стандартизацію» : від 17.05.2001 р., № 2408-III // ВВР України. – 2001. – № 31. – Ст. 145.
19. Закон України в редакції Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про ветеринарну медицину» : від 15.11.2001 р., № 2775-III // ВВР України. – 2002. – № 8. – Ст. 62.
20. Закон України «Про зерно та ринок зерна в Україні» : від 04.07.2002 р., № 37-IV // ВВР України. – 2002. – № 35. – Ст. 258.
21. Закон України «Про насіння та садивний матеріал» : від 26.12.2002 р., № 411-IV // ВВР України. – 2003. – № 13. – Ст. 92.
22. Закон України «Про рибу, інші водні живі ресурси та харчову продукцію з них» : від 06.02.2003 р., № 486-IV // ВВР України. – 2003. – № 15. – Ст. 107.
23. Закон України «Про основи національної безпеки України» : від 19.06.2003 р., № 964-IV // ВВР України. – 2003. – № 39. – Ст. 351.
24. Закон України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства Європейського Союзу» : від 18.03.2004 р., № 1629-IV // ВВР України. – 2004. – № 29. – Ст. 367.
25. Закон України «Про молоко та молочні продукти» : від 24.06.2004 р., № 1870-IV // ВВР України. – 2004. – № 47. – Ст. 513.
26. Закон України «Про державну підтримку сільського господарства України» : від 24.06.2004 р., № 1877-IV // ВВР України. – 2004. – № 49. – Ст. 527.
27. Закон України «Про основні засади державної аграрної політики на період до 2015 року» : від 18.10.2005 р., № 2982-IV // ВВР України. – 2006. – № 1. – Ст. 17.
28. Закон України в редакції Закону України «Про внесення змін до Закону України «Про захист прав споживачів» : від 01.12.2005 р., № 3161-IV // ВВР України. – 2006. – № 7. – Ст. 84.
29. Закон України «Про дитяче харчування» : від 14.09.2006 р., № 142-V // ВВР України. – 2006. – № 44. – Ст. 433.
30. Закон України «Про державну систему біобезпеки при створенні, випробуванні, транспортуванні та використанні генетично модифікованих організмів» : від 31.05.2007 р., № 1103-V // ВВР України. – 2007. – № 35. – Ст. 484.
31. Закон України «Про оптові ринки сільськогосподарської продукції» : від 25.06.2009 р., № 1561-VI // ВВР України. – 2009. – № 51. – Ст. 755.
32. Закон України «Про здійснення державних закупівель» : від 01.06.2010 р., № 2289-VI // ВВР України. – 2010. – № 33. – Ст. 471.
33. Постанова Кабінету Міністрів України «Про Аграрний фонд» : від 06.07.2005 р., № 543 // Офіційний вісник України. – 2005. – № 27. – Ст. 1574.
34. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Державний комітет України з державного матеріального резерву» : від 08.06.2006 р., № 810 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 24. – Ст. 1767.
35. Постанова Кабінету Міністрів України «Про запровадження державних форвардних закупівель зерна» : від 16.05.2007 р., № 736 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 37. – Ст. 1486.
36. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Державної цільової програми розвитку українського села на період до 2015 року» : від 19.09.2007 р., № 1158 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nau.kiev.ua>.
37. Постанова Кабінету Міністрів України «Деякі питання продовольчої безпеки» : від 05.12.2007 р., № 1379 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 93. – Ст. 3405.
38. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Порядку розподілу тарифної квоти на ввезення в Україну цукру-сирцю з тростини» : від 12.11.2008 р., № 1002 // Офіційний вісник України. – 2008. – № 89. – Ст. 2976.

39. Наказ Міністерства охорони здоров'я України «Про затвердження норм фізіологічних потреб населення України в основних харчових речовинах та енергії» : від 18.11.1999 р., № 272 // Офіційний вісник України. – 1999. – № 49. – Ст. 2423.

40. Наказ Міністерства економіки України «Про затвердження Методики розрахунку рівня економічної безпеки України» : від 02.03.2007 р., № 60 // Офіційний вісник України. – 2007. – № 73. – Ст. 2715.

41. Наказ Міністерства економіки України «Про затвердження Методичних рекомендацій складання прогнозних балансів попиту і пропозиції продовольчих ресурсів» : від 18.12.2009 р., № 1426 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nau.kiev.ua>.

42. Гребенюк М. В. Правовий механізм гарантування продовольчої безпеки в сучасних умовах / М. Гребенюк // Право України. – 2010. – № 12. – С. 244–251.

Лушпаєв С. О. Щодо законодавства України про продовольчу безпеку / С. О. Лушпаєв // Форум права. – 2012. – № 2. – С. 419–425 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2012-2/12lcoppb.pdf>

Проведено комплексне теоретико-прикладне дослідження основних правових питань розвитку законодавства України про продовольчу безпеку. Охарактеризовано нормативно-правові акти у сфері продовольчого питання, продовольчої проблеми, продовольчої безпеки. Виокремлено два етапи в становленні та розвитку законодавства про продовольчу безпеку: радянський та сучасний; розкрито їх особливості. Розроблено поняття категорії «законодавство України про продовольчу безпеку». Сформульовано концептуальні положення, обґрунтовані нові пропозиції щодо вдосконалення правового регулювання суспільних відносин у сфері продовольчої безпеки, зокрема, прийняття закону України «Про продовольчу безпеку України».

***

Лушпаєв С.А. О законодательстве Украины о продовольственной безопасности

Проведено комплексное теоретико-прикладное исследование основных правовых вопросов развития законодательства Украины о продовольственной безопасности. Охарактеризованы нормативно-правовые акты в сфере продовольственного вопроса, продовольственной проблемы, продовольственной безопасности. Выделено два этапа в становлении и развитии законодательства о продовольственной безопасности: советский и современный; раскрыты их особенности. Разработано понятие категории «законодательство Украины о продовольственной безопасности». Сформулированы концептуальные положения, обоснованы новые предложения относительно совершенствования правового регулирования общественных отношений в сфере продовольственной безопасности, в частности, принятия закона Украины «О продовольственной безопасности Украины».

***

Lushpaev S.A. About the Legislation of Ukraine about Food Safety

The complex theoretic-applied research of basic legal questions of development of legislation of Ukraine about food safety is conducted. Normative-legal acts in the field of food question, food problem, food safety are consistently described. Two stages in becoming and development of legislation about food safety are selected: soviet and modern; their features are exposed. By an author the notion of category is developed «legislation of Ukraine about food safety». In work conceptual positions are formulated, new suggestions in relation to perfection of the legal adjusting of public relations in the field of food safety are grounded, in particular, acceptance of law of Ukraine «About food safety of Ukraine».